

**Europese Beweging
Nederland**

EBN JAARVERSLAG 2016/7

(Concept 18062017)

1. INLEIDING

In de loop van 2016-17 is steeds duidelijker geworden hoe fundamenteel de uitdagingen voor Europa zijn. Zoals demissionair Minister Koenders onlangs stelde: “De geopolitieke vakantie voor Europa is voorbij, binnen- en buitenlandse politiek zijn samengesmolten, de mondiale uitdagingen vragen forse hervormingen op alle fronten: lokaal, nationaal en internationaal.” Tussen het Nederlandse EU voorzitterschap in de eerste helft van 2016 - waarin het Nederlandse Oekraïne referendum zijn beslag kreeg en de Brexit stemming plaatsvond - en midden 2017 zijn we allen getuige geweest van grote Europese turbulentie: met toenemend gevoel van deceptie in Oost-Europa, meningsverschillen tussen Noord- en Zuid Europa over het beleid in de eurozone, kritiek op migratie en werkgelegenheidsbeleid. In het kielzog van het EU-Referendum in het Verenigd Koninkrijk op 23 juni 2016 en kijkend naar de opkomst van politieke bewegingen van Eurosceptici voorspelden velen de complete implosie van de EU. Het jaar 2016-2017 zou het einde gaan inluiden van het ‘Europese project’. Ook de commentaren voorafgaand aan de verkiezingen in Nederland en Frankrijk in maart en mei/juni 2017 jl stonden bol van grimmige voorspellingen.

Inmiddels keert na de uitslagen van de verkiezingen in Nederland en met name Frankrijk een constructievere grondtoon terug en lijkt weer nieuwe ruimte te ontstaan. Dit is helder weerspiegeld in een recent grootschalig onderzoek van PEW Research in tien Europese landen (juni 2017), waaruit blijkt dat bijna overal in Europa (behalve in het Verenigd Koninkrijk), burgers niet in meerderheid uit zijn op ‘exit’ strategieën. Wel vraagt men nadrukkelijk om structurele verbeteringen die recht doen aan de zorgen van mensen over de ingrijpende veranderingen ten gevolge van globalisering en de veranderende internationale verhoudingen. Het is een kleine ‘window of opportunity’: er is geen reden voor laksheid of zelfgenoegzaamheid. Tussen Oost- en West-Europa en tussen noordelijke en zuidelijke lidstaten bestaan nog de nodige verschillen, er is heel veel verbindingswerk aan de winkel.

Het is echter toe te juichen dat de spotlights zich weer meer richten op de inhoud en op de ingrijpende keuzes waarvoor we staan in Europa en de rest van de wereld. De vraagstukken zijn enorm: Hoe scheppen we een duurzame economische orde? Wat gebeurt er met

werkgelegenheid nu veel technologische veranderingen oude banen doen verdwijnen? Hoe beschermen we ons tegen desastreuze klimaatsverandering en bewaren we ecologisch evenwicht? Wie hebben eigenlijk de macht over de veranderingen: sociaal en politiek, op welke wijze hebben mensen nog invloed op wat er gebeurt? Waaruit bestaat ons begrip van democratie, van veiligheid en duurzaamheid, hoe scheppen we rechtvaardigere verhoudingen?

Zie: <http://www.pewglobal.org/2017/06/15/post-brexit-europeans-more-favorable-toward-eu/>

Deze tijd dwingt ons dus veel scherper te kijken naar de complexe samenhangen in de wereld tussen economische ontwikkeling en ecologische eisen, tussen verschillende sociale vooruitgangsmoedellen; tussen politieke macht en de noodzaak van nieuwe vormen van democratie en zeggenschap van burgers. De conflicten en massale migratiestromen die zich op veel plaatsen voordoen hebben hun oorzaak in de te grote disbalans in bestaansmiddelen en toekomstmogelijkheden voor mensen in verschillende delen van de wereld. Veel mensen zijn onzeker over hun toekomst. Als EBN hebben we de afgelopen jaren in onze programmering actief aansluiting gezocht bij vernieuwende denkers en doeners die bezig zijn met de serieuze sociaal-economische en ecologische transformaties. Met als hoofdvraag: welke constructieve rollen kan Europa en kunnen Europeanen in die transformaties spelen?

De EBN is een civiele beweging. We werken graag samen met andere Europese initiatieven, maar wel met oog voor al het werk dat jarenlang in de opbouw van Europa is gestoken. Veel van de Europese verworvenheden zijn vanzelfsprekend geworden. Soms wordt vergeten dat wat is opgebouwd continu onderhoud vergt. Dat is een reden waarom de EBN het afgelopen jaar 2016/7 het programma: "Europa, Waarden als Werkwoord" initieerde, waarin de vraag centraal stond voor welke grondwaarden en historische verworvenheden we nog op de bres willen gaan staan, en welke Europese erfenissen we willen koesteren.

Europa staat voor een grote vernieuwingsopgave. De EBN verwelkomt die vernieuwing en wil graag een specifieke bijdrage leveren. We zijn realistisch over onze bescheiden menskracht en middelen. Maar de EBN is één van de oudste Europa verenigingen in Nederland en maakt deel uit van een groot netwerk van zusterbewegingen op het continent met wie we laatste jaren de banden stevig hebben aangehaald. We menen dat herstel van reële betrokkenheid en praktische inzet voor Europese samenwerking hard nodig is en dat dit niet top-down kan worden afgedwongen, maar bottom-up – met elkaar – steeds weer moet worden opgebouwd. De diverse keuzes voor activiteiten die we hebben ondernomen moeten in dit licht worden gezien.

Tot slot: In 2017 jaar loopt onze huidige meerjarenvisie af. Er is de laatste jaren met passie gewerkt aan de opbouw van de EBN als actief Platform voor mensen die constructief en energiek met Europa bezig willen zijn. Ons streven is de wijsheid en ervaring van onze senioren leden te verbinden met de Sturm und Drang en eigentijdse aanpak van jongeren. De precieze vorm vinden is een zoektocht. Maar ons uitgangspunt blijft dat je vertrouwen niet

bouwt in de loopgraven van het eigengelijk of in harde polarisatie, maar stap voor stap kweekt, in een continue dialoog en praktische verbindingen.

Die koers is dus helder, maar vergt een aantal stevige keuzes en inspanningen in de nabije toekomst. We doen in dit document verslag van de activiteiten van 2016-mid 2017. Maar we komen tevens met een jaarplan voorstel waarin ook staat hoe we met leden een nieuwe meerjarenagenda willen ontwikkelen en activiteiten verder willen gaan bundelen om effectiever te zijn.

2. DE EBN MEERJARENAGENDA (2013-2017)

De transformatie naar een EBN Platform is een gestaag proces. We hebben het afgelopen jaar vastgehouden aan de in 2013 vastgestelde EBN Meerjarenagenda: bouwen aan een aansprekend Platform voor kennisverdieping en stimulering van dialoog en debat rond Europa. We willen dat de EBN nieuwe stijl in Nederland een constructieve deelnemer is aan de broodnodige vitalisering van Europa. We staan daarom in contact met vele nieuwe Europese civiele bewegingen en zijn steeds op zoek naar mogelijkheden van samenwerking. We hebben zo ook in het afgelopen jaar enkele belangrijke stappen kunnen zetten.

De Meerjarenagenda (2013-2016) die door de ALV is goedgekeurd bestond uit een aantal actielijnen:

- Een grondige inventarisatie van de wensen van de leden in 2013/2014, die het uitgangspunt vormde voor onze keuzes. Deze inventarisatie zal in 2017 worden herhaald in opmaat naar de nieuwe meerjarenvisie (2017-2021).
- De opschoning van het EBN ledenbestand, zodat gewerkt wordt met een reële basis van leden en sympathisanten als startpunt. Deze opschoning van het ledenbestand is in 2015 voltooid. Eind 2016 bestond het EBN ledenbestand uit 502 toegewijde leden met wie we de toekomst gaarne tegemoet zien.
- Het exploreren van werkzame vormen om de inhoudelijke betrokkenheid van leden recht te doen en opnieuw vorm te geven, b.v. door inzet van thematische werkgroepen. Deze werkgroepen zijn ad-hoc en kunnen dienen als plek voor inhoudelijke verdieping en gedachtenwisseling, als basis voor externe optredens en als input voor de EBN website, Nieuwsbrief nieuwe stijl en sociale media. Dit uitgangspunt is de afgelopen jaren gevolgd en heeft geleid tot een aantal concrete verkenningen.
- Het reduceren van overhead zodat tijd en financiële ruimte worden vrijgespeeld voor activiteiten, inhoudelijke verdieping en gezamenlijke inzet in het publieke debat – deze administratieve ombouw is voltooid, de overhead is tot een absoluut minimum teruggebracht.
- De herinrichting van de EBN website, met gekoppelde kortere nieuwsberichten aan de Leden en referenties naar de website. Ook deze inzet is gepleegd. Vanaf 2017 zal gekeken worden naar verdere upgrade van het webplatform en integratie van de EBN website met de EMI web architectuur.

- Het zoveel mogelijk automatiseren van administratieve handelingen zoals registratie en aanmeldingen voor debatten aanzienlijk, en automatische incasso's. Deze actielijn vergt nog een aantal stappen, met name rond automatische incasso's.
- De betrokkenheid bij de European Movement International verhogen. Zie onder Netwerken voor de details.
- Het ontwikkelen van nieuwe samenwerkingsverbanden – er is met tal van organisaties samengewerkt. Zie verderop in dit verlag voor concrete voorbeelden.

3. CONCRETE ACTIES EN ACTIVITEITEN 2016-MEDIO 2017

De meerjarenagenda, de afspraken die tijdens de ALV op 15 juni 2016 met de leden zijn gemaakt en de specifieke actualiteiten van dit jaar (zoals het NL EU voorzitterschap, Oekraïne referendum, het Brexit referendum, en de verkiezingen in diverse lidstaten en eigen land), hebben in 2016-17 geleid tot de volgende concrete acties en activiteiten:

3.1. EBN panels in G10 festival voor Economie en Filosofie, 1-2 april 2016, Westerkerk/Beurs van Berlage Amsterdam

Dit tweedaagse festival bracht economen, filosofen en andere politiek-culturele denkers uit heel Europa samen, zoals Slavoj Zizek, Yanis Varoufakis (on Skype), Paul Mason, Jan Zielonka, Marli Huijzer, Zygmunt Bauman, Johana Oksala, Wolfgang Streeck, Frederieke Hegger, Miriam Rasch, Mathieu Segers en Willem Schinkel, Christoph Türcke, en ervaren geopolitieke denkers als Jan Pronk en Wei Wei Zhang.

De EBN was medeorganisator van de panels over 'Postcapitalisme', met Yanis Varoufakis, Paul Mason en Slavoj Zizek. En het panel 'Is Europe doomed', over mogelijke scenario's voor Europa, met Oxford historicus Jan Zielonka, Mathieu Segers en Jan Pronk.

3.2 EBN/NGIZ debat: UK EU Referendum: To stay or to go, is that the question? 15 april 2016, Huis van Europa, Den Haag

Een drukbezocht debat op vrijdag 15 april georganiseerd samen met de NGIZ. Drie internationale UK watchers gingen in debat met de deelnemers over de feiten en fictie in de huidige referendum debatten in het Verenigd Koninkrijk. **Prof. Iain Begg** (London School of Economics) ging in op de prijs van een eventuele Brexit, de vele redenen voor de Britse eurosceptis en de politieke en economische gevolgen van een Brits uittreden. **John McLellan** (Director Scottish Newspaper Society, vml editor van The Scotsman en lid van de Infacts.org presscircle website) vergeleek de mediacoverage van het huidige referendum met zijn eerdere ervaring in de jongste Schotse referenda en trok interessante parallellen. **Isabella Schwarz** (European Cultural Foundation) analyseerde de bredere culturele implicaties van een eventueel Brits vertrek en drong aan meer rekenschap te geven van de culturele dimensie van een Europese desintegratie.

3.3 EBN inzet voor festival SpringtoCome, 15-16 april 2016, Pakhuis de Zwijger, Amsterdam en vervolg alliantie met SpringtoCome foundation

Vijf jaar na de Arabische Lente, bracht het SpringtoCome festival juristen, economen, dichters, denkers en activisten uit de hele Arabische wereld samen in Amsterdam in zeven openbare dialogen om te spreken over de noodzaak van langetermijn visies op de ontwikkelingen in de regio. De EBN was in de persoon van de voorzitter actief betrokken bij de organisatie van de panels en modereerde het panel over de economische oorzaken van de Arab uprisings, met prof. Samir Makdisi (University of Beirut) en dr. Paul Aarts (UvA) en het panel over nieuwe institutionele vormen met Mohammed Hussainy (director of the identity center Jordan), Abraham Miro (former minister of Economy and Finance, Syrian interim government), Souraya El Kahlaoui (Attac Morocco), Youssef Cherif (project leader IWPR, political analyst), Hilla Dayan (Amsterdam University College, cofounder of Academia for Equality) en Michelle Werning (Hero Construction Company). Dit festival heeft geleid tot structureler verband via de voorzitter met de stichting Spring to Come, die in de komende jaren meerdere academische activiteiten, exchanges en festivals zal organiseren rond de Europese verhoudingen met MENA landen.

3.4 EBN Webinterview met oud-ambassadeur in Kyiv, mr. Pieter Jan Wolthers, rond het Oekraïne referendum, 10 april 2016

Enige EBN leden waren nauw betrokken bij het committee dat het Nederlandse ja-kamp hielp organiseren. De EBN webredactie plaatste in april een interview met een van de committee-leden, mr. Pieter Jan Wolthers, oud ambassadeur in Kyiv voor Nederland.

Zie: <http://europesebeweging.nl/fundamenteel-gesprek-nodig-over-democratische-instrumenten-na-nederlands-nee-in-oekraïne-referendum/>

3.5 EBN Rondetafel bijeenkomst Europa als Mondiale speler, Waarden als Werkwoord, 19 mei 2016, Krasnapolsky Amsterdam met vervolgtraject

Deze rondetafel bijeenkomst werd georganiseerd ter voorbereiding van de EU Poort op 15 juni 2016 over Europa als Mondiale Speler. Het Nederlands voorzitterschap van de EU valt in een uiterst turbulente periode. Veel mensen vrezen voor verdere polarisatie en gewelddadige escalaties in Europa en een desintegratie van de Europese Unie onder druk van economische stagnatie, migratie, gebrekkige democratie en dreigende exits. Verdeeldheid slaat de trom. Volgens critici wreekt zich dat de Europese Unie in haar vormgeving hoofdzakelijk een pragmatische gemeenschap is gericht op economische integratie, en minder een waarden- en veiligheidsgemeenschap. De Unie vervult een eigen geopolitieke rol. Maar zonder een actiever en creatiever inzet voor de samenwerking zou de Europese Unie wel eens geen lang leven meer beschoren kunnen zijn. De vraag is wat dit met Europa als zodanig zou doen. De druk op het Europese continent wordt steeds groter. Onder de titel: Europa: Waarden als Werkwoord, organiseert de EBN daarom twee actualiteitenbijeenkomsten: een invitationale rondetafelgesprek op 19 mei en een open EU Poort aansluitend op de ALV op 15 juni in Nieuwspoort, Den Haag. Met een groot gevoel van urgentie willen we de vraag centraal stellen op welke wijze en met welke praktische inzet we nog kunnen staan voor de grondwaarden waarmee zo vaak wordt geschermd. De tijd voor gratis praten is voorbij: wie nog gelooft in de waarden waarop de Europese Unie zegt te

berusten, dient opnieuw scherp na te denken en de mouwen op te stropen. De ontwikkeling van de *EU Global Strategy* vormt een mooi aanhaakpunt voor deze discussie.

Met Sachi Claringbould; Meine Pieter van Dijk; Laura Fruhmann; Hans Groen; Godelieve van Heteren; John Huige; Tamara van Kessel; Martijn van der Linden; Damiaan Meuwissen; Eimert van Middelkoop; Ernst John Kaars Sijpesteijn; Fairouz Ben Salah; Socrates Schouten; Liliane Stadler; Rutger Wolfson; Mark Zellenrath.

Op de EU global strategy agenda is verder ingegaan bij het grote door de EBN geentameerde event Europe Open Podium op 26 februari 2017 (zie hieronder).

3.6 EBN Openbare lezing van Minister Koenders tijdens EMI General Assembly, 27 mei 2016, Den Haag

Aan het slot van de EMI General Assembly in Den Haag op 27 mei 2016 verwelkomde de EBN – in aanwezigheid van collega's uit heel Europa - Minister Bert Koenders die een openbare lezing hield over de noodzaak van hervorming met grotere inzet van civiele partijen.

Zie: <http://europesebeweging.nl/minister-bert-koenders-urges-emi-to-step-up-to-help-to-meet-the-fundamental-european-reform-challenges/>

3.7 EU Poort “Europa als Mondiale Speler” – 15 juni, 2016 - Internationaal Perscentrum Nieuwspoort Den Haag, 19.30-21.30

Aansluitend op de ALV van 2016 vond deze speciale EU Poort plaats aan de vooravond van de presentatie van de nieuwe EU Global Strategy, eind juni 2016 door de EU Hoge Vertegenwoordiger Federica Mogherini.

In tijden van grote verwarring, spanning en desintegratie wordt een herijking van Europa's rol in de wereld urgent geacht. Op tal van plaatsen worstelen mensen met de vraag welke betekenis Europa in de wereld heeft en wat haar belangrijkste inzet zou moeten zijn. Vele jaren heeft Europa zich willen etaleren als 'soft power' met een beroep op specifieke waardentradities. De druk neemt toe om hardere lijnen te kiezen. Is dat wijs? Moet Europa niet juist een soft power blijven? Hoe maken we dat waar? Kan Europa bijdragen aan de opbouw van meer duurzaamheid en ecologische integriteit, een eerlijkere en veel inclusievere mondiale samenleving en aan vernieuwingen bij de grote transities die spelen? Wat zou Europa moeten doen om ontwrichtende mondiale polarisaties te helpen verminderen? Moeten burgers niet veel meer zelf het tij helpen keren? Voor welke waarden gaan we nog echt op de bres staan? Over deze vragen spraken drie aansprekende inleiders. Sachi Claringbould (Coordinator van de Nederlandse inbreng in de EU Global Strategy onderhandelingen, Ministerie van Buitenlandse Zaken), gaf inzicht in hoe Nederland de EU Global Strategy onderhandelingen benaderde in haar bijdrage “Van Visie naar Actie: de laatste loodjes in de EU globale strategie herziening”. Alexander Verbeek (Associate Stockholm Environment Institute; voormalig Strategic Policy Advisor on global issues; en organizer van de 1st Planetary Security Conference) ging in op de vele kanten van “Planetary Security” in een tijd waarin de samenhang tussen klimaatverandering, human security en internationale veiligheid steeds prangender zichtbaar werd. En Socrates Schouten (Duurzaamheidsonderzoeker, redactie De Grote Transitie en auteur van De circulaire economie. Waarom productie, consumptie en groei fundamenteel anders

moeten (2016)) ging fundamenteel in op de vraag hoe we zouden kunnen denken over "Europa voorbij de groei: een ontworsteling aan gevestigde belangen"

Deze EU-Poort was onderdeel van het EBN programma 'Europa: Waarden als Werkwoord' en bevindingen werden vastgelegd in een korte YouTube film.

3.8 EU Poort "Scenarios for a Post-American Europe" – 15 december 2016

Met speciale gastsprekers: Dan Roberts (Washington desk chief en Brexit policy editor, The Guardian), Wim Boonstra (RaboResearch, ELEC), en Josh Maiyo (international relations expert, Webster University - Leiden/Free University, Amsterdam).

Na de schok van de Amerikaanse verkiezingen in november 2016 organiseerde de EBN deze EU-actualiteiten Poort over de oorzaken en mogelijke gevolgen van de historische verkiezingen in de VS voor Europa en de wereld. Uit het programma: "One thing is clear. Around the globe, we hear many voices urging a much more fundamental revisiting of the deeper causes of all the social unrest, uncertainty and malaise. There are a wide variety of appeals to work much more energetically against isolationism and exclusion politics. There is a growing number of commentators who argue, that the 'American retreat from the world' may also constitute a window of opportunity for the rest of the world to redraw its own positions and international relations, more independently of the American hegemon. This also applies to Europe. After the Brexit, the Italian referendum and a number of crucial elections on the horizon in some European memberstates in 2017, the call for a vital rethink en reenergizing of Europe is growing louder by the day. Hence this debate."

Voor verslag en korte YouTube interviews met sprekers, zie:

<http://europesebeweging.nl/high-time-for-europe-to-step-up-in-defense-of-liberal-values/>

3.9 Europe Open Podium – Internationale Meet-Up voor Alternatieve Scenarios voor Europa op 26 februari, 2017 in De Balie, Amsterdam

Op zondag 26 februari 2017 organiseerde de EBN als een van de initiatiefnemers het Europe Open Podium. Deze Meet-Up voor Europese Alternatieven bleek een groot succes. Honderdvijftig mensen die dagelijks bezig zijn met betere scenarios voor de toekomst van Europa troffen elkaar in een serie open dialogen. Uitgangspunt was, dat terwijl Europa onder hoogspanning staat, op tal van plekken nieuwe initiatieven opborrelen die het grimmige tij willen keren. De bijeenkomst beoogde vertegenwoordigers van deze nieuwe initiatieven bijeen te brengen. Europe Open Podium was opgezet als een doorlopend politiek-cultureel café, met ieder half uur een kort inleidend gesprek met speciale gasten, creatieve sprekers en experts over vitale thema's: nieuwe Europese samenwerking en civic movement, meer solidaire economie, nieuwe vormen van democratie, hoe betere relaties met de wereld op te bouwen, wat te doen met mensenrechten. Na iedere pitch konden aanwezigen met elkaar en sprekers verder van gedachten wisselen bij een koffie/thee of een drankje. Er sloten zich in de weken voor het event steeds meer clubs bij het Podium aan,

zoals European Alternatives, Reclaim Europe partners, Bridging Europe, SIB, Commons Network/European Commons Assembly, Happy Chaos, Network Democratie, De Beweging, Diem25, Open Knowledge International, Europeana, Pulse of Europe, We25Million, Are We Europe (AWE), Spring to Come Foundation, GeoffreyNice Foundation e.v.a. Deze grote betrokkenheid maakte de bijeenkomst bijzonder levendig. Van de bijeenkomst en de sprekers is een filmimpressie gemaakt.

Zie: <http://europesebeweging.nl/europe-open-podium-great-success/>

3.10 Medewerking aan DiEM25 programma over toekomst van Europa met Yannis Varoufakis en politiek panel

Op 26 februari 2017 in de avond lanceerde de nieuwe Europese beweging DiEM25 haar Nederlandse afdeling en presenteerde initiatiefnemer Yanis Varoufakis in Paradiso in aanwezigheid van 700 deelnemers zijn New Deal for Europe. De EBN voorzitter maakte deel uit van de organisatie van dit event, vanuit het perspectief dat met verschillende nieuwe maatschappelijke initiatieven constructief wordt samengewerkt in de gezamenlijke zoektocht naar verbetering. In het eerste deel van het programma gingen gasten uit de Nederlandse politieke arena met elkaar in gesprek over 'bouwstenen voor een beter Europa'. Met Alexander Rinnooy Kan (D66), Kathalijne Buitenweg (GroenLinks), Marit Maij (PvdA) en Renske Leijten (SP). In het tweede deel van het avond presenteerde Varoufakis samen met de Nederlandse tak van DiEM25 de 'European New Deal', een plan voor een nieuwe Europese politiek. Dit werd gevolgd door een conversatie met de zaal, die werd afgetrapt door korte feedback van Josien Pieterse (Network Democracy), Niels Jongerius (Trans National Institute) en Ayaan Abukar (politicologe/migratie deskundige Vice Versa).

Kunstenaar Jonas Staal werkte mee aan het ontwerp van de hal, in samenwerking met architect Paul Kuipers, vormgever Remco van Bladel en BAK, basis voor actuele kunst in Utrecht, in het kader van Staal's eigen kunstzinnige Europa campagne *New Unions*. Met dank aan HAU Theater, Berlijn. Moderator was Chris Keulemans

3.10 Europe Elections Watch

Eind 2016 werd in samenwerking met de EMI en zusterorganisaties in andere EU lidstaten waar in 2017 verkiezingen zijn een social media campagne afgesproken. Er werd een plan gemaakt om elkaar te ondersteunen en informeren tijdens de verschillende verkiezingen, en onder de hashtag #EuropeElects de verschillende campagnes te volgen. Dit is het geval geweest in de Franse en Nederlandse verkiezingen. In dit kader heeft de EBN voor de zusterorganisaties elders in Europa rond de Nederlandse Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017 een Engelstalig overzicht samengesteld van de Europaparagrafen in de verkiezingsprogramma's van de grotere Nederlandse politieke partijen.

Zie: <http://europesebeweging.nl/europe-paragraphs-in-dutch-election-manifestos/>

3.11 CAMINO: Roads to Europe's Resilience and Transformation 2016-2017

Vanaf eind 2016 zijn de inhoudelijke voorbereidingen getroffen voor een multimediaal webfilmproject langs tien Europese steden met intergenerationele dialoog tussen senioren EBNeers en jongeren over de grote transitie in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog. Het

project is opgezet door het EBN bestuur Ism Alexander Heydendael en jonge filmers van het AWE (Are We Europe) collectief. Het bestuur is bezig middelen te organiseren, en streeft erna dat in de tweede helft van 2017 kan gestart worden met de films.

4. NETWERKEN

4.1 EUROPEAN MOVEMENT INTERNATIONAL (EMI) (<http://europeanmovement.eu>)

De EBN maakt deel uit van de European Movement International. Het proces van versteviging van onze banden met onze internationale koepel is de laatste jaren voortvarend ter hand genomen. In 2015 en 2016 is er zowel in de aanloop naar het NL EU voorzitterschap als tijdens het voorzitterschap veel contact geweest met de EMI zusterorganisaties, die in mei 2016 hun EMI General Assembly in Den Haag hebben gehouden. De interacties met de EMI zijn inmiddels structureler, de EBN neemt deel aan de diverse jaarlijkse overleggen. We werken mee aan gezamenlijke policy briefs. De EBN was aanwezig en is betrokken geweest bij de herdenking van het Verdrag van Rome of 25 maart 2017.

Zie: <http://europesebeweging.nl/ebn-europe-at-60-in-rome-the-burning-need-to-reconnect-europes-citizens/>

Op 15 maart 2017 is er per Skype deelgenomen door de EBN voorzitter aan een NL verkiezingsdebat op de NL ambassade in Parijs. We hebben een inbreng geleverd aan de social media campagnes van onze Franse zusterorganisatie tijdens de Franse presidentsverkiezingen. En we treffen nu voorbereidingen voor een groot gezamenlijk evenement rond de 70-jarige herdenking van het Congres van Den Haag in mei 2018.

4.2 EU NETWERK NOORD NEDERLAND

Het door de EBN ondersteunde EU-Netwerk Noord-Nederland is een belangrijk regionaal netwerk. Het bestaat inmiddels al ruim zes jaar en is in deze periode 55 keer bijeen geweest, afwisselend in Leeuwarden, Groningen en Emmen. Het Netwerk volgt besluiten en voornemens van de EU voor wat betreft de gevolgen voor instellingen, bedrijven en personen in het noorden van ons land. Naast informatie-uitwisseling en discussie is het netwerken van deelnemers m.b.t. samenwerking op Europese thema's van groot belang. Het aantal deelnemers en belangstellenden ligt op ruim 300. Er is ook een LinkedIn pagina met ruim 200 volgers. Op de website van de EBN staan de uitnodigingen voor de bijeenkomsten en verslagen. Het gemiddeld aantal deelnemers per bijeenkomst is rond 40. Hans van Borselen was medio 2016 EBN Regio-Ambassadeur voor Noord-Nederland en tot eind 2016 vaste voorzitter, maar heeft na vele jaren trouwe dienst besloten terug te treden. In het kader van de nieuwe meerjarenplanning 2017-2021 zal op korte termijn overleg plaatsvinden over de toekomst met de agendacommissie van het EU Netwerk Noord-Nederland, die bestaat uit:

Anna van Dijk, (statenadviseur provincie Fryslân),
Henk Jonker, (Europe Direct Leeuwarden),

Koos van Houdt, (journalist Europese Zaken), Hans van Borselen (Europese Beweging Nederland), Klaas Johan Osinga (LTO Nederland en Europe Direct).

Het bestuur onderstreept het grote belang van regionale inzet voor Europa en zal zich inzetten voor verdere samenwerking met het EU Netwerk Noord Nederland.

Drie hoogtepunten in de programmering van het EU Netwerk het afgelopen jaar waren:

Netwerkbijeenkomst 31 maart 2016 – Oekraïne referendum

Verslag zie: <http://europesebeweging.nl/levendig-debat-over-aanstaand-oekraïne-referendum-in-groningen/>

Netwerkbijeenkomst donderdag 30 juni 2016 - Toekomst van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid in De Kanselarij, Leeuwarden

Met een inleiding door Johannes Kramer, gedeputeerde van de provincie Fryslan

De inleider, Johannes Kramer, ging in op hoe het debat is losgebarsten over de vraag hoe na 2020 het gemeenschappelijk landbouwbeleid er in hoofdlijnen moet uitzien. Betalen we de prijs voor ons voedsel en onze melk via de belastingen? Of kunnen de boeren een eerlijke boterham verdienen doordat we in de winkel een goede prijs voor brood, melk en ander voedsel betalen. Gaan we door met de landbouwsubsidies of kunnen de boeren steeds meer als ondernemer voldoende hun eigen inkomen verwerven? Johannes Kramer doet actief mee in het debat in Brussel, onder meer in het Huis van de Nederlandse Provincies. Hij is bereid ook in eigen huis dat debat aan te zwengelen. Het debat tot nu toe richt zich onder meer op de vraag of de landbouw zich moet richten op het produceren van voldoende en gezond voedsel? Of moet in de eerste plaats de ontwikkeling van het platteland centraal staan? Je kunt er ook voor kiezen het geld te bestemmen om de boeren te ondersteunen bij de ontwikkeling van innovatieve plannen voor hun bedrijfsvoering. Of moeten we gewoon de zaken niet al te ingewikkeld maken en zoveel mogelijk de boeren hun eigen gang laten gaan?

Johannes Kramer onderstreepte in zijn inleiding tevens hoe we voor de landbouw in het noorden van Nederland alles te danken hebben aan het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie. Zonder die grote afzetmarkt zouden we het niet redden. Kramer, namens de provinciale Fryske Nasjonale Partij FNP gedeputeerde in de provincie Fryslân, heeft echter reden tot zorg. Hij voelt zich als regionaal georiënteerd politicus verwant met zijn Schotse collega's in de Scottish National Party. Zij zitten na de uitslag van het Brexit-referendum in het Verenigd Koninkrijk in een moeilijk parket. "We laten onze Schotse partijgenoten in deze moeilijke situatie niet vallen", laat Kramer weten. Maar hij bedoelt ook te zeggen dat we in Nederland het voorbeeld van de Britten niet moeten volgen. Het zou een ramp zijn voor de toekomst van onder meer de agrarische sector in Nederland. "Navelstaren en benadrukken van het eigen belang is niet de juiste reactie op dit moment", aldus Kramer. "We hebben niet altijd tussen de oren dat het belang van de Europese samenwerking heel veel groter is dan we geneigd zijn te denken." In de Friese zuivelsector gaat 90% de grens over. Voor heel Nederland is dat ook nog altijd 65%. Vooral daarom is er

toekomst voor de melkveehouderij in onze regio, zegt de Friese gedeputeerde. “Wij vormen hier het slot, de sleutel om de deur open te krijgen ligt in Brussel.”

Netwerkbijeenkomst 2 maart 2017 - Het grote Regionale Verkiezingsdebat 2017 in het Abe Lenstra Stadion te Heerenveen, t.g.v. Tweede Kamerverkiezingen.

Traditiegetrouw vond in het kader van de Tweede Kamerverkiezingen op 2 maart 2017 het grote EU Netwerk Noord Nederland regionale verkiezingsdebat plaats, dit jaar onder leiding van Simone Scheffer van Omrop Fryslan. Thema van de goedbezochte avond betrof de Europese paragrafen in de verschillende verkiezingsprogramma's en daaruit voortvloeiende thema's als de toekomst van de Europese Unie na Brexit, de inkomsten en uitgaven van de Unie, het regionale beleid (uiteraard ook concreet voor Noord-Nederland) en de toekomst van het Europese gemeenschappelijke landbouwbeleid. De avond was zeer geanimeerd en inhoudelijk stimulerend.

Zie: <http://europesebeweging.nl/ebn-europa-netwerk-noord-nederland-heerenveen-2-maart-2017-geanimeerd-regionaal-verkiezingsdebat-europa-in-de-verkiezingsprogrammas/>

4.3 EURODÉFENSE-NEDERLAND NETWORK

Dit netwerk, gelieerd aan de EBN, is reeds vele jaren actief op het terrein van Europees veiligheidsbeleid. EuroDéfense – Nederland is lid van het pan Europese EuroDéfense netwerk. De eerste EuroDéfense werkgroepen stammen uit 1994 en zijn destijds opgezet op Europees vrede- en veiligheidsbeleid te bevorderen. Vanuit het EBN bestuur is Elsa Schrier tevens secretaris van het Nederlandse EuroDéfense netwerk, en de belangrijkste liaison.

Het Eurodéfense netwerk heeft zich in 2016 actief bezig gehouden met het door de EC gelanceerde Europe Defence Action Plan.

Zie: <http://www.eurodefense.nl/nieuws/edtacommentsontheuropeandefenceactionplan>

In het kader van de Nederlandse kabinetsformatie is door EuroDefense NL, gesteund door de EBN een formatie-inbreng gepubliceerd met een pleidooi voor een meer coherent Europees veiligheidsbeleid.

Zie: <http://europesebeweging.nl/ebn-eurodefense-bijdrage-aan-kabinetsformatie-voor-meer-coherent-europees-veiligheidsbeleid/>

Voor overige bijdragen in 2016 aan het Europese Veiligheidsdebat vanuit Eurodéfense:

Zie: <http://www.eurodefense.nl/activiteiten>

4.4. ALLIANTIES MET OP EUROPA GEORIËNTEERDE CIVIELE PARTIJEN IN NEDERLAND EN IN DE REST VAN EUROPA.

Ook in 2016/17 zijn we voortgegaan met de verkenning van de nieuwe inhoudelijke samenwerking met derden. Naast de reeds langer bestaande allianties en verbanden met andere Europese verenigingen (zoals VDE, de civil society partners via de EMI, etc.) of

denktanks (zoals Bruegel, Euractiv, Bridging Europe), is nadere afstemming gezocht met NGIZ, met NEXUS, met democratiseringsorganisaties als Network Democracy en DIEM25, met enkele Europese afdelingen van politieke partijen, met hogescholen en universiteiten, en organisaties die zich bezig houden met grote maatschappelijke transitie (next economy, nieuwe financieringsmodellen, nieuw energiebeleid, sustainability agenda, Europese veiligheidspolitiek). We zijn in contact met jongerenorganisaties zoals HYVES, AWE, SIB, en AEGEE. We werken samen met nieuwe initiatieven als #We25million.eu en hebben contact gezocht met Pulse of Europe. De EBN een van de oprichters van Reclaim Europe, zie www.reclaimeurope.nl, een verband waarbinnen we sinds voorjaar 2014 de samenwerking zijn aangegaan met acht netwerken van mensen (zoals Bridging Europe, European Alternatives, Network Democracy en anderen) die constructief met nieuwe Europese democratie bezig zijn. Reclaim Europe wordt op politiek opportune momenten geactiveerd voor gerichte gezamenlijke acties.

Veel van bovengenoemde partijen waren betrokken geweest bij het organiseren van Europe Open Podium op XX februari 2017 in Amsterdam. De diverse partijen met wie we de samenwerking hebben opgezocht, hebben op met het speciale event Europe Open Podium. We verkennen systematisch de mogelijkheden van samenwerking in debatten, kennisdeling, en gerichte acties. We gebruiken hiervoor ook de groeiende banden met de andere EMI-leden, en organiseren samen gerichte acties voor Europese hervormingen.

5. BESTUURSZAKEN

Bestuurssamenstelling

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 15 juni 2016 namen diverse bestuursleden namen afscheid. Deze bestuursleden waren deels in de voorafgaande maanden al teruggetreden, o.a. in verband met werkverplichtingen buiten Nederland en nieuwe officiële posities die onverenigbaar werden geacht met bestuurslidmaatschap van de EBN. Het EBN bestuur bedankte Mathieu Seghers, Suzanne Nollen, Mara v.d. Meer, Michiel Ormond, die al eerder in het jaar afscheid namen, van harte voor bewezen diensten. Een bijzonder woord van dank werd gericht aan de terugtrekkende bestuursleden Hans van Borselen en Gera Arts. Het bestuur en de vergadering sprak grote erkentelijkheid uit tegenover deze beide bestuursleden voor hun grote inspanningen over meerdere jaren. Het bestuur benoemde Hans van Borselen tot EBN-erelid wegens veertig jaar trouwe inzet voor de beweging, o.a. ook als EBN regio-ambassadeur. Hans van Borselen zal zich blijven inzetten voor het EU Netwerk Noord Nederland, waaraan de EBN bijdraagt. Ook Gera Arts gaf aan ondanks haar drukke nieuwe werkzaamheden gaarne betrokken te blijven bij voorkomende activiteiten. Tot de ALV van 2017 bestaat het bestuur uit: Godelieve van Heteren, Mark Zellenrath, Henri ten Camp, Rien Bongers, Kim de Jong, Elsa Schrier.

Afgesproken is dat in samenhang met de nieuwe meerjarenplanning ook wordt gekeken naar nieuwe bestuurskandidaten, aangezien een einde komt aan het bestuurslidmaatschap van diverse zittende leden.

Webredactie en Social Media

Het verder versterken van de inzet van de EBN website en sociale media (LinkedIn, Twitter, Facebook) heeft dit jaar tot diverse overleggen en suggesties geleid. Er is een plan geformuleerd om in 2017 de website verder te laten aansluiten bij de EMI architectuur en in de nieuwe meerjarenplanning over te gaan tot een formele 'web/social redactie' om de upgrade van het webgebruik en social media beleid te verstevigen. Voorstellen hiertoe zullen onderdeel uitmaken van de jaarplanning 2017/8.

Naast de fysieke bijeenkomsten is de EBN on-line communicatie opgevoerd. De website heeft afgelopen jaar een vernieuwing ondergaan. Er is een webmaster aangesteld bij webhoster Organiq te Rotterdam. De website draait nu met regelmatige input, en functioneert als informatiedrager voor de EBN Agenda, publicaties, verslagen van bijeenkomsten en interviews. De EBN heeft daarnaast haar Twitter presentie opgevoerd (met 491 volgers) en zal die verder uitbreiden; Facebook wordt spaarzaam voor het aankondigen van bijeenkomsten gebruikt, maar zal mogelijk actiever onderdeel worden van het social media beleid. Gedurende 2016 en begin 2017 was Thomas von der Dunk onze maandelijkse webcolumnist.

Toekomstbestendige financiën

Wegens de financiële positie van de EBN, de relatief gesproken te grote tijdrovendheid van het innen van contributies door het ontbreken van automatische incasso en de veranderende betrokkenheid van jongeren bij ledenorganisaties in het algemeen is in 2016 diverse malen gesproken over een nieuw basis financieringsplan voor de toekomst. Er zijn drie scenario's denkbaar, die als onderdeel van de jaarplanning 2017 aan de ALV zullen worden voorgelegd voor advisering.

6. EURONEDERLANDER VAN HET JAAR en NANKE MEUTER AWARDS

EuroNederlander van het Jaar Award 2016

Ook in 2016 is de EuroNederlander van het Jaar Award uitgeschreven en tijdens de feestelijke ALV/EU Poort op 18 juni 2016 uitgereikt aan Charles de Mooij, directeur van het Noordbrabants Museum voor de grote Jeroen Bosch tentoonstelling en rijke culturele programmering rond het vroegmoderne Europa dat die tentoonstelling begeleidde.

Zie: <http://europesebeweging.nl/nominaties-euronederlander-201516-bekend/>

Nanke Meuter Award

De familie Meuter heeft aangegeven de Nanke Meuter award zeker voor vijf volgende jaren te willen sponsoren. Met de familie Meuter is het afgelopen jaar gewerkt aan een nieuwe formule voor de Award. In samenspraak zal de Nanke Meuter Award gekoppeld worden aan Toekomst festivals. Dit betreft nieuwe programmering, in de tweede helft van elk jaar, leidend tot het 2^e grote jaarevenement (zie onder). Zo zal de Nanke Meuter Award 2017 worden uitgereikt aan tijdens het Europa Toekomstscenarios Bloggersfestival in tweede helft 2017.

7. EBN BEROEPSCOMMISSIE

Krachtens artikel 14 lid 3 van de statuten kent de EBN ook een beroepscommissie. De ledenvergadering heeft deze commissie in mei 2010 ingesteld. Leden zijn: Marion van Emden en de heren van Nispen en Vis. Op de diensten van de beroepscommissie hoefde in 2016 geen beroep te worden gedaan.

8. EBN RAAD VAN ADVIES

De EBN wordt sinds mei 2010 bijgestaan door onze Raad van Advies, die op strategisch belangrijke momenten wordt geraadpleegd. De Raad van Advies staat onder leiding van prof. mr. Pieter van Vollenhoven, met als leden Monica den Boer, Daan Huisinga, Henrik Kröner, Rimmer Mulder, Claes de Vreese, Mendeltje van Keulen, Mechteld Oomen en Rutger Wolfson en Miriam Offermans. De Raad van Advies kwam in 2016 niet in voltalligheid bijeen. Individuele leden van de Raad zijn wel op thema's geraadpleegd.

De Raad zal eind augustus 2017 opnieuw worden uitgenodigd in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe meerjarenstrategie (2017-2021)